

## RTU studiju kurss "Logoritmika un smalkās motorikas vingrinājumi logopēdijā"

0L000 Liepājas akadēmija

**Vispārējā informācija**

|                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kods                                                | LA0072                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
| Nosaukums                                           | Logoritmika un smalkās motorikas vingrinājumi logopēdijā                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Studiju kursa statuss programmā                     | Obligātais/Ierobežotās izvēles                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| Atbildīgais mācītspēks                              | Helēna Vecenāne - Doktors, Asociētais profesors                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| Mācītspēks                                          | Māra Domicēviča - Pasniedzējs                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Apjoms daļās un kredītpunktos                       | 1 daļa, 3.0 kredītpunkti                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Studiju kursa īstenošanas valodas                   | LV                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| Anotācija                                           | Kursa apguve dod iespēju apgūt zināšanas par mūzikas un muzikālo aktivitāšu (dziedāšana, kustības mūzikas pavadībā, bērnu mūzikas instrumentu spēle, mūzikas uztvere) un smalkās motorikas vingrinājumu pozitīvo ietekmi uz bērna personības vispusīgu attīstību, tai skaitā – runas/valodas attīstību un runas/valodas traucējumu korekciju.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs | <p>Studiju kursa mērķis: Apgūt zināšanas un prasmes logopēdiskās ritmikas un smalkās motorikas vingrinājumu izmantošanā logopēda darbā bērnu runas/valodas traucējumu korekcijā un vispārējās attīstības sekmēšanā.</p> <p>Studiju kursa uzdevumi:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Iegūt priekšstatus par mūzikas, muzikālo aktivitāšu un smalkās motorikas vingrinājumu labvēlīgo ietekmi uz bērnu personības attīstību, to terapeitisko nozīmi.</li> <li>2. Izprast logopēdiskās ritmikas un smalkās motorikas vingrinājumu kā koriģējoši attīstošās pedagoģijas sastāvdaļu būtību, to mērķus, saturu un uzdevumus.</li> <li>3. Apgūt logopēdiskajā ritmikā izmantojamās rotaļas un vingrinājumus, piemērojot tos dažādu runas/valodas un ārpus runas traucējumu korekcijas vajadzībām.</li> <li>4. Apgūt smalko motoriku attīstošus paņēmienus, piemērojot tos runas/valodas traucējumu korekcijas vajadzībām.</li> </ol>               |
| Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi     | <p>I daļai</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Izstrādāt vai atlasīt smalkās motorikas vingrinājumus – izveidot smalkās motorikas vingrinājumu portfolio.</li> <li>2. Veicot literatūras analīzi, aprakstīt vingrinājumu teorētisko pamatojumu.</li> <li>3. Izstrādāt vingrinājumu aprakstus, izmantošanas nosacījumus.</li> <li>4. Prezentēt izstrādātos smalkās motorikas vingrinājumus.</li> <li>5. Konstruktīvi analizēt savu un kolēģu darbību.</li> </ol> <p>II daļai</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Logoritmikas teorijas un metodiskās literatūras izpēte (izstrādāt aprakstu).</li> <li>2. Atlasīt logoritmikas vingrinājumus un muzikālās rotaļas.</li> <li>3. Izveidot logoritmisko vingrinājumu kopu (elpošanas, ritma, runas un dziedāšanas vingrinājumi balss aparāta attīstīšanai un runas traucējumu korekcijai).</li> <li>4. Izstrādāt un prezentēt logopēdiskās ritmikas mini nodarbību (10 min.).</li> </ol> |

|                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Literatūra                    | <p>Obligātā/Obligatory (Domicēviča):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Bičuka, M., Grasmāne, S., &amp; Pāgraba, N. (2003). Muzikālā audzināšana pirmsskolā. Rīga: RaKa.</li> <li>2.Brīce, B. (b. g.) Skaņu pasakas un ritma rotaļas. Rīga: Zvaigzne ABC.</li> <li>3.Brīce, B. (2007). Pirkstiņu rotaļas. Rīga: RaKa.</li> <li>4.Cukura, A., &amp; Cukura-Akmene, D. (2016). Vispārēji vingrinājumi logoritmikā. Rīga: Pētergailis.</li> <li>5.Eriņa, A. (2014). Tinam, pinam, līmējam! Rīga: RaKa.</li> <li>6.Geka, S. (2017). Rotaļas ar līnijām. Rīga: RaKa.</li> <li>7.Hadaņonoka, I., &amp; Hadaņonoka, L. (2014). Kā raisās valodiņa. Rīga: N.I.M.S.</li> <li>8.Krafte, B. (b. g.). Pirkstiņu rotaļas. Rīga: PUSE PLUS.</li> <li>9.Miltiņa, I. (2005). Skaņu izrunas traucējumi. Rīga: RaKa.</li> <li>10.Šternfelde, I. (2017). Sīkās motorikas attīstīšana pirmsskolas vecuma bērniem. Rīga: Pētergailis.</li> <li>11.Vahtere, E. (2006). Darīsim kopā ar bērniem. Rīga: EVE.</li> <li>12.Višķere, Z. (2019). Mazais pētnieks. Rīga: Jumava.</li> <li>13.Zaķe, I. (2000). Logopēdiskās spēles un vingrinājumi. Rīga: Izglītības solī.</li> </ol> <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Brengule, S., &amp; Vaicekauskā, S. (2014). Dari, radi, rodi. Konstruēšana bērniem no 4 līdz 7 gadiem. Rīga: RaKa.</li> <li>2.Dzintere, D., &amp; Stangaine, I. (2005). Rotaļa – bērna dzīvesveids. Rīga: RaKa.</li> <li>3.Lejiņa, G. (2018). Pirmie solī veidošanā. Rīga: RaKa.</li> <li>4.Mana pirkstiņzīmogu grāmata. (2017). Rīga: Latvijas Mediji.</li> <li>5.Mazais draudzīn, pulkā nāc! (1998). Sast. I.Banceviča. Rīga: Avots.</li> <li>6.Vikmane, B. (2011). Melodijas metalafona spēlei. Liepāja: LiePA.</li> <li>7.Лобанова, Н.Н. (2014). Влияние мелкой моторики рук на развитие речи детей. Pieejams <a href="https://moluch.ru/archive/79/13976/">https://moluch.ru/archive/79/13976/</a></li> </ol> <p>Citi informācijas avoti/Other sources of information:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.VISC. (2011). Attīstošo spēļu izmantošana pirmsskolas izglītībā. Pieejams PDF formātā <a href="http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/att_speles_izmant.pdf">http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/att_speles_izmant.pdf</a></li> <li>2.VISC. (2012). Bērns sešu gadu vecumā: no rotaļām līdz mācībām. Pieejams PDF formātā <a href="http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/berns_6gad_vecuma_informat.pdf">http://visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/berns_6gad_vecuma_informat.pdf</a></li> <li>3.E-žurnāls “Pirmsskolā”.</li> </ol> <p>Obligātā/Obligatory (Vecenāne):</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Cukura, A., Cukura-Akmene, D. (2016). Vispārējie vingrinājumi logoritmikā. Rīga, Pētergailis</li> <li>2.Dēliņa, A. (2023). Pirkstiņi gaisā! Pirkstiņrotaļas un ķermeņa kustību rotaļas. Rīga, Zvaigzne ABC</li> <li>3.Dennison, P.E., Dennison, G.E., (2010). Brain Gym. Teacher's Edition. Hearts at Play, Inc., a division of Edu-Kinesthetics, Inc., USA</li> <li>4.Pētersone, G. (2014). Skolēnu mūzikas uztveres attīstība ritmikas nodarbībās mūzikas skolā. Promocijas darbs. Rīgas pedagoģijas un izglītības vadības akadēmija</li> <li>5.Wedin – Nivbrant E. (2015). Playing Music with the Whole Body: eurhythmics and motor development. Stockholm: Gehrmans Musikforlag, 312lpp.</li> <li>6.Skaista, U., Bārda, E. (2011). Valodas (runas un rakstu) attīstības veicināšana bērniem vecumā no 5- 8 gadiem. Izdevums sagatavots SIA “Apgāds Mansards”. Pieejams: <a href="https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/valattveic_5_8.pdf">https://registri.visc.gov.lv/vispizglitiba/saturs/dokumenti/metmat/valattveic_5_8.pdf</a></li> </ol> <p>Papildu/Additional:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Eriņa, A. (2014). Tinam, pinam, līmējam! Rīga: RaKa.</li> <li>2.Geka, S. (2017). Rotaļas ar līnijām. Rīga: RaKa.</li> <li>3.Miltiņa, I. (2005). Skaņu izrunas traucējumi. Rīga: RaKa.</li> <li>4.Šternfelde, I. (2017). Sīkās motorikas attīstīšana pirmsskolas vecuma bērniem. Rīga: Pētergailis.</li> </ol> <p>Citi informācijas avoti /Other sources of information</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1.Dziesmas, rotaļas, dejas bērniem (n.d.). Materiāli pirmsskolas skolotājiem un ģimenēm. Pieejams: <a href="https://www.dziesmasberniem.lv/">https://www.dziesmasberniem.lv/</a></li> <li>2.Pērkona, J. (2020). Pirkstu vingrinājumi prātam. Kinezioloģisko vingrinājumu komplekss. Pieejams: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=yR6TmNIVqic">https://www.youtube.com/watch?v=yR6TmNIVqic</a></li> <li>3.Pērkona, J. (2020). "Elpojām dziļi!" Elpošanas vingrinājumu komplekss. Pieejams: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=vjDrN2t9FMc&amp;t=9s">https://www.youtube.com/watch?v=vjDrN2t9FMc&amp;t=9s</a></li> <li>4.Vecenāne, H. (2022). Ritmikas kombinācijas sporta nodarbībās. Pieejams: <a href="https://www.youtube.com/watch?v=UKslQicYwI">https://www.youtube.com/watch?v=UKslQicYwI</a></li> </ol> |
| Nepieciešamās priekšzināšanas | <p>Ievads logopēdijā un logopēdijas vēsture (A).<br/>Montesori ārstnieciskā pedagoģija logopēdijā (B).</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

### Studiju kursa saturs

| Saturs                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Pilna un nepilna laika klātienēs studijas |                | Nepilna laika neklātienēs studijas |                |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|----------------|------------------------------------|----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Kontakts stundas                          | Patstāv. darbs | Kontakts stundas                   | Patstāv. darbs |
| Smalkās motorikas raksturojums.<br>Smalkās motorikas attīstības posmi. Bērnu smalkās motorikas attīstības ietekmējošie faktori. Delnu un pirkstu kustību veicināšana.                                                                                                                                   | 4                                         | 4              | 2                                  | 8              |
| Smalkās motorikas vingrinājumu pedagoģiskais pamatojums.<br>Smalkās motorikas, roku pirkstu kustību saistība ar runas, domāšanas attīstību un mācīšanās prasmēm. Smalkās motorikas vingrināšanas nozīmība bērnu agrīnā vecumposmā.<br>Metodes smalkās motorikas attīstībai. Metodes izvēles pamatojums. | 4                                         | 4              | 2                                  | 8              |
| Rotaļlietas, spēles un vingrinājumi smalkās motorikas attīstībai.<br>Rotaļlietu veidi, raksturojums, atbilstība bērnu attīstībai.<br>Spēļu veidi, raksturojums, atbilstība bērnu attīstībai.<br>Vingrinājumu veidi, raksturojums, atbilstība bērnu attīstībai.                                          | 4                                         | 6              | 2                                  | 8              |
| Smalkās motorikas vingrinājumu izmantošanas principi.<br>Smalkās motorikas vingrinājumi runas un valodas korekcijas darbā. Smalkās motorikas vingrinājumu plānošanas un organizācijas process. Skolotāja, logopēda un bērna mijiedarbība.                                                               | 4                                         | 8              | 2                                  | 8              |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                |    |    |    |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|
| Ievads logopēdiskajā ritmikā.<br>Logopēdiskās ritmikas jēdziens. Mūzikas, kustības un vārda vienotība logopēdiskajā ritmikā.<br>Logopēdiskās ritmikas pamatprincipi, mērķis un uzdevumi. Logopēdiskās ritmikas līdzekļi, metodes un paņēmieni. Logopēdiskās ritmikas posmi.                    | 2  | 2  | 2  | 6  |
| Mūzika kā logopēdiskās ritmikas pamatelements.<br>Mūzikas būtība, tās labvēlīgā ietekme uz emocionālo, intelektuālo, sociālo, fizisko un estētiski ētisko attīstību. Muzikālās dzirdes un runas dzirdes attīstības mijiedarbība. Motoro funkciju nozīme runas un muzikālās dzirdes attīstībā.  | 4  | 6  | 2  | 8  |
| Skaņu uztveres un ritma izjūtas attīstīšana.<br>Logopēdiskā ritmikas pirmā posma uzdevumi. Trokšņu un mūzikas skaņu saklausīšanas vingrinājumi. Mūzikas rakstura un tempa uztvere. Ritma izjūtas attīstības stadijas. Vingrinājumi ritma izjūtas attīstīšanai.                                 | 4  | 6  | 2  | 6  |
| Kinezioloģiskie vingrinājumi bērna vispusīgai attīstībai. Pareizas stājas un elpošanas vingrinājumi. Dziedāšanas vingrinājumi dažādu runas traucējumu novēršanai Dziedāšanas apvienojums ar ķermeņa, roku, kāju ritmiskām kustībām. Pirkstiņu rotaļas ar dziedāšanu. Ritma runa un dziedāšana. | 4  | 8  | 2  | 8  |
| Kustības mūzikas pavadījumā.<br>Muskuļu tonusa regulācijas vingrinājumi. Rotaļas uzmanības aktivizācijai un iztēles veicināšanai. Kustību ritmiskuma un plūduma nozīme stostīšanās korekcijai.                                                                                                 | 2  | 8  | 2  | 6  |
| Kopā:                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 32 | 52 | 18 | 66 |

#### Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

| Sasniedzamie studiju rezultāti                                                                                                                                                                                                                                                                    | Rezultātu vērtēšanas metodes                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Zināšanas:<br>1) izprot logopēdiskās ritmikas un smalkās motorikas vingrinājumu nozīmi bērnu runas/valodas traucējumu korekcijā un personības attīstībā;<br>2) izprot mūzikas, muzikālo aktivitāšu un smalkmotorikas vingrinājumu pozitīvo ietekmi uz runas/valodas un personības attīstību.      | Kursa vērtējumu veido kumulatīvais abu daļu vidējais vērtējums. Katras daļas vērtējumu veido:<br>1) piedalīšanās lekcijās un aktīva līdzdalība praktiskajās nodarbībās;<br>2) izstrādāti un nodarbībās prezentēti patstāvīgā darba rezultāti;<br>3) izstrādāta logoritmikas vingrinājumu un rotaļu kartotēka, un smalkās motorikas vingrinājumu portfolio; sekmīgi nokārtots eksāmens. |
| Prasmes:<br>spēj plānot un prot izmantot logopēdiskās ritmikas rotaļas un smalkās motorikas vingrinājumus logopēda darbā.                                                                                                                                                                         | Kursa vērtējumu veido kumulatīvais abu daļu vidējais vērtējums. Katras daļas vērtējumu veido:<br>1) piedalīšanās lekcijās un aktīva līdzdalība praktiskajās nodarbībās;<br>2) izstrādāti un nodarbībās prezentēti patstāvīgā darba rezultāti;<br>3) izstrādāta logoritmikas vingrinājumu un rotaļu kartotēka, un smalkās motorikas vingrinājumu portfolio; sekmīgi nokārtots eksāmens. |
| Kompetences:<br>1) prot izmantot logopēdisko ritmiku un smalkās motorikas vingrinājumus runas un valodas traucējumu korekcijā;<br>2) veidojas pozitīva attieksme pret logopēdisko ritmiku un smalkmotorikas vingrinājumiem kā labvēlīgu un efektīvu runas/valodas traucējumu korekcijas līdzekli. | Kursa vērtējumu veido kumulatīvais abu daļu vidējais vērtējums. Katras daļas vērtējumu veido:<br>1) piedalīšanās lekcijās un aktīva līdzdalība praktiskajās nodarbībās;<br>2) izstrādāti un nodarbībās prezentēti patstāvīgā darba rezultāti;<br>3) izstrādāta logoritmikas vingrinājumu un rotaļu kartotēka, un smalkās motorikas vingrinājumu portfolio; sekmīgi nokārtots eksāmens. |

#### Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

| Kritērijs                                                          | % no kopējā vērtējuma |
|--------------------------------------------------------------------|-----------------------|
| Piedalīšanās lekcijās un aktīva līdzdalība praktiskajās nodarbībās | 10                    |
| Izstrādāti un nodarbībās prezentēti patstāvīgā darba rezultāti     | 30                    |
| Izstrādāta logoritmikas vingrinājumu un rotaļu kartotēka           | 30                    |
| Eksāmens                                                           | 30                    |
| Kopā:                                                              | 100                   |

#### Studiju kursa plānojums

| Daļa | KP  | Stundas  |          |         | Pārbaudījumi |        |       |
|------|-----|----------|----------|---------|--------------|--------|-------|
|      |     | Lekcijas | Prakt d. | Laborat | Ieskaite     | Eksām. | Darbs |
| 1.   | 3.0 | 18.0     | 14.0     | 0.0     |              | *      |       |